ДУНДГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
Нутгийн удирдлагын ордон, 7-р баг, Сайнцагаан сум
Дундговь аймаг 48090 Утас: 70592439, 70592208,
70593208, Цахим хаяг: dundgovi@audit.gov.mn

2022.02.25 № 39

танай ____________ -ны № ____________ -т

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН ЦАГААНДЭЛГЭР
СУМЫН ЦЭЦЭРЛЭГИЙН ЭРХЛЭГЧ
Д.САРАНТУЯА ТАНАА

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Дундговь аймгийн Цагаандэлгэр сумын Цэцэрлэгийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дундговь аймгийн Цагаандэлгэр сумын Цэцэрлэгийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Р.МӨНХТОГТОХ

0012020763

ААБ 5.5: АУДИТААР ИЛРҮҮЛСЭН АЛДАА, ЗӨРЧИЛТЭЙ АСУУДЛЫН БҮРТГЭЛ

Байгууллагын нэр: **ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН ЦАГААНДЭЛГЭР СУМЫН ЦЭЦЭРЛЭГ**
Тайлант хугацаа: **2021 он**

№	Ажил гүйлгээний анги, дансны үлдэгдэл, тодруулга	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Шалгагдагч байгууллагын санал, тайлбар	Аудитын байгууллагаас өгсөн хариу, тайлбар	Гаргасан шийдэл	Шалгагдагч байгууллагын холбогдох хүний	
								Албан тушаал	Овог нэр
A	1	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Бараа материалын данстай холбоотой	Насжилт өндөртэй авлагын үлдэгдлийг тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй, барагдуулах ажил зохион байгуулаагүй.	1,019,107.00	Зөрчлийг арилгуулах хугацаатай албан шаардлага хүргүүлэх	Аудиторын саналыг хүлээн зөвшөөрч, зөрчлийг арилгана	Заасан хугацаанд зөрчлийг арилгаж, биелэлтийг ирүүлэх	Зөрчлийг арилгуулах хугацаатай албан шаардлага хүргүүлсэн	Эрхлэгч, нягтлан бодогч	Д.Сарантуяа, Х.Оюун-Амгалан
2	Бараа материалын данстай холбоотой	Биетээр ирээгүй хөрөнгийг үндсэн хөрөнгөнд бүртгэсэн.	3,925,200.00	Аудитын явцад залруулах	Аудиторын саналыг хүлээн зөвшөөрч, зөрчлийг арилгана	Аудитын явцад залруулах	Жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд залруулсан	Эрхлэгч, нягтлан бодогч	Д.Сарантуяа, Х.Оюун-Амгалан
3	Зардлын данстай холбоотой	Санхүүгийн үр дүнгийн тайланд цалингийн зардлыг илүү тайлагнасан.	5,711,374.00	Аудитын явцад залруулах	Аудиторын саналыг хүлээн зөвшөөрч, зөрчлийг арилгана	Заасан хугацаанд зөрчлийг арилгаж, биелэлтийг ирүүлэх	Жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангаар залруулсан	Эрхлэгч, нягтлан бодогч	Д.Сарантуяа, Х.Оюун-Амгалан
4	Зардлын данстай холбоотой	Санхүүгийн үр дүнгийн тайланд хоол хүнсний зардлыг дутуу тайлагнасан.	1,737,474.00	Жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангаар залруулах	Аудиторын саналыг хүлээн зөвшөөрч, зөрчлийг арилгана	Аудитын явцад залруулах	Жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангаар залруулсан	Эрхлэгч, нягтлан бодогч	Д.Сарантуяа, Х.Оюун-Амгалан
5	Зардлын данстай холбоотой	Санхүүгийн үр дүнгийн тайланд бараа үйлчилгээний бусад зардлыг дутуу тайлагнасан.	1,723,900.00	Жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангаар залруулах	Аудиторын саналыг хүлээн зөвшөөрч, зөрчлийг арилгана	Аудитын явцад залруулах	Жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангаар залруулсан	Эрхлэгч, нягтлан бодогч	Д.Сарантуяа, Х.Оюун-Амгалан

6	Балансын данстай холбоотой	Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн эхний үлдэгдлийг зөрүүтэй тайлагнасан.	10,500,000.00	Жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангаар залруулах	Аудиторын саналыг хүлээн зөвшөөрч, зөрчлийг арилгана	Аудитын явцад залруулах	Аудитын явцад залруулсан	Эрхлэгч, нягтлан бодогч	Д.Сарантуяа, Х.Оюун-Амгалан
7	Хууль тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой	Тайлант хугацаанд шилэн дансны цахим хуудсанд 58 мэдээллийг хугацаа хоцроож, байршуулсан.	-	Жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангаар залруулах	Аудиторын саналыг хүлээн зөвшөорч, зөрчлийг арилгана	Аудитын явцад залруулах	Зөрчлийг арилгуулах хугацаатай албан шаардлага хүргүүлсэн	Эрхлэгч, нягтлан бодогч	Д.Сарантуяа, Х.Оюун-Амгалан
		дүн	24,617,055.00						

БЭЛТГЭСЭН: АУДИТОР Ж.УГТАХБАЯР

ХЯНАСАН: АУДИТЫН МЕНЕЖЕР Х.НАРАНЦАЦРАЛ

ХЯНАСАН: ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Р.МӨНХТОГТОХ

ЗӨВШӨӨРСӨН:
ЭРХЛЭГЧ Д.САРАНТУЯА

ЗӨВШӨӨРСӨН:
НЯГТЛАН БОДОГЧ Х.ОЮУН-АМГАЛАН

ААБ 5.2: АУДИТААР ИЛЭРСЭН АЛДАА, ЗӨРЧИЛТЭЙ АСУУДЛЫГ ҮНЭЛЖ, ШИЙДВЭРЛЭХ

Байгууллагын нэр: **ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН ЦАГААНДЭЛГЭР СУМЫН ЦЭЦЭРЛЭГ**
Тайлант хугацаа: **2021 он**

№	Ажил гүйлгээний анги, дансны үлдэгдэл, тодруулга	Алдаа, зөрчлийн товч утга		Асуудлыг шийдвэрлэхэд үндэслэл болгосон		Асуудлыг шийдвэрлэсэн байдал			Гаргасан шийдэл
				Холбогдох хууль тогтоомжийн нэр, заалт	Холбогдох стандартын нэр, заалт	Аудиторын санал	Аудитыг хянан удирдах ажилтнуудын санал		
							Менежер	Тэргүүлэх аудитор	
A	1	2		5	6	7	8	9	10
1	Бараа материалын данстай холбоотой	Насжилт өндөртэй авлагын үлдэгдлийг тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй, барагдуулах ажил зохион байгуулаагүй.	1,019,107.00	Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20.2.5-д */дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээ гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах/*, 20.2.6-д */эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах/* заасныг тус тус зөрчсөн.	УСНББОУС-12 Бараа материал	Зөрчлийг арилгуулах хугацаатай албан шаардлага хүргүүлэх	Зөрчлийг арилгуулах хугацаатай албан шаардлага хүргүүлэх	Зөрчлийг арилгуулах хугацаатай албан шаардлага хүргүүлэх	Зөрчлийг арилгуулах хугацаатай албан шаардлага хүргүүлсэн
2	Бараа материалын данстай холбоотой	Биетээр ирээгүй хөрөнгийг үндсэн хөрөнгөнд бүртгэсэн.	3,925,200.00	Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5.1-т */Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлийн дараах зарчмыг баримтална/*, 5.1.4-т */үнэн зөв байх/* заасныг	УСНББОУС-3 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, Нягтлан бодох бүртгэлийн тооцоолын өөрчлөлт ба алдаа	Жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд залруулах	Жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд залруулах	Жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд залруулах	Жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд залруулсан
3	Зардлын данстай холбоотой	Санхүүгийн үр дүнгийн тайланд цалингийн зардлыг илүү тайлагнасан.	5,711,374.00	Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1-т */Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно./*, 20 дугаар зүйлийн 20.2.3-т */Холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах/* заасныг	УСНББОУС-1, 15 Санхүүгийн тайлангийн толилуулга, тодруулга ба толилуулга	Жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангаар залруулах	Жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангаар залруулах	Жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангаар залруулах	Жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангаар залруулсан
4	Зардлын данстай холбоотой	Санхүүгийн үр дүнгийн тайланд хоол хүнсний зардлыг дутуу тайлагнасан.	1,737,474.00	Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1-т */Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно./*, 20 дугаар зүйлийн 20.2.3-т */Холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах/* заасныг	УСНББОУС-1, 15 Санхүүгийн тайлангийн толилуулга, тодруулга ба толилуулга	Жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангаар залруулах	Жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангаар залруулах	Жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангаар залруулах	Жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангаар залруулсан

5	Зардлын данстай холбоотой	Санхүүгийн үр дүнгийн тайланд бараа үйлчилгээний бусад зардлыг дутуу тайлагнасан.	1,723,900.00	Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1-т /*Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно.*/, 20 дугаар зүйлийн 20.2.3-т /*Холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах/* заасныг	УСНББОУС-1, 15 Санхүүгийн тайлангийн толилуулга, тодруулга ба толилуулга	Жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангаар залруулах	Жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангаар залруулах	Жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангаар залруулах	Жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангаар залруулсан
6	Балансын данстай холбоотой	Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн эхний үлдэгдлийг зөрүүтэй тайлагнасан.	10,500,000.00	Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20.2.3-т /*Холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах/*	УСНББОУС-3 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, Нягтлан бодох бүртгэлийн тооцооллын өөрчлөлт ба алдаа	Мөнгөн гүйлгээний тайланг залруулах	Мөнгөн гүйлгээний тайланг залруулах	Мөнгөн гүйлгээний тайланг залруулах	Аудитын явцад залруулсан
7	Хууль тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой	Тайлант хугацаанд шилэн дансны цахим хуудсанд 58 мэдээллийг хугацаа хоцроож, байршуулсан.		Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн /*Шилэн дансны зарчим*/, 4.1.3-т /*тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх*/ тус хуулийн 6.4.8-т /*бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, концесс, тоног, эмч, хөрөнгө, мөнгө шилжүүлэх, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэр*/	УСНББОУС-1, 15 Санхүүгийн тайлангийн толилуулга, тодруулга ба толилуулга	Зөрчлийг арилгуулах хугацаатай албан шаардлага хүргүүлэх	Зөрчлийг арилгуулах хугацаатай албан шаардлага хүргүүлэх	Зөрчлийг арилгуулах хугацаатай албан шаардлага хүргүүлэх	Зөрчлийг арилгуулах хугацаатай албан шаардлага хүргүүлсэн
			24,617,055.00						

БЭЛТГЭСЭН: АУДИТОР Ж.УГТАХБАЯР Огноо:

ХЯНАСАН: АУДИТЫН МЕНЕЖЕР Х.НАРАНЦАЦРАЛ Огноо: II/25

ХЯНАСАН: ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Р.МӨНХТОГТОХ Огноо:

ДУНДГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Дундговь аймгийн Цагаандэлгэр сумын Цэцэрлэгийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: Аудитын код 2022/76/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn
Мандалговь хот
2022 он

Дарга, тэргүүлэх аудитор:
Р.МӨНХТОГТОХ
Утас: 70592439
Цахим хаяг: MunkhtogtokhR@audit.gov.mn
Аудитын менежер:
Х.НАРАНЦАЦРАЛ
Утас: 70592225
Цахим хаяг: Narantsatsralkh@audit.gov.mn
Аудитор:
Ж.УГТАХБАЯР
Утас: 70593113
Цахим хаяг: UgtakhbayarJ@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. Аудитын гэрчилгээ 3
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл.......................................4
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан...4
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан...4
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан 5
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан.............................7
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан 7
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан 8
3. Аудитын тайлан..9
3.1 Ерөнхий зүйл...9
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт..9
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал...9
3.4 Материаллаг байдал 10
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга...10
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв 10
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг...11
3.8 Аудитын гол асуудал..11
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал 11
3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт 11
3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд .... **Error! Bookmark not defined.**
3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт..12
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал 12
4. Аудитын илрүүлэлт 12
4.1 Залруулсан алдаа 12
4.2 Албан шаардлага...12
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл...13

1. Аудитын гэрчилгээ

ДУНДГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
Нутгийн захиргааны ордон, 7-р бас, Сайнцагаан сум
Дундговь аймаг 48000 Утас: 70592439, 70592208,
70593208, Цахим хаяг: dundgovi@audit.gov.mn

2022.02.25 № 39

танай ______________ -ны № ______________ -т

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН ЦАГААНДЭЛГЭР СУМЫН ЦЭЦЭРЛЭГИЙН ЭРХЛЭГЧ Д.САРАНТУЯА ТАНАА

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Дундговь аймгийн Цагаандэлгэр сумын Цэцэрлэгийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дундговь аймгийн Цагаандэлгэр сумын Цэцэрлэгийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Р.МӨНХТОГТОХ 0012020763

2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**26,071,107.62**	**30,219,667.52**
33	**АВЛАГА**	1,632,742.82	4,944,307.82
335	**Бусад авлага**	1,632,742.82	4,944,307.82
3351	Байгууллагаас авах авлага	444,832.77	4,370,032.77
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	1,187,910.05	574,275.05
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	24,438,364.80	25,275,359.70
351	**Түүхий эд материал**	4,820,948.00	3,733,900.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	4,820,948.00	3,733,900.00
354	**Хангамжийн материал**	19,617,416.80	21,541,459.70
35410	Бичиг хэргийн материал	3,712,550.00	4,209,050.00
35420	Аж ахуйн материал	15,904,866.80	16,598,160.00
35450	Барилгын засварын материал	-	380,500.00
35460	Хүнсний материал	-	353,749.70
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**174,974,835.43**	**166,341,929.21**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	174,974,835.43	166,341,929.21
392	**Биет хөрөнгө**	165,360,835.43	156,727,929.21
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	121,314,799.39	121,314,799.39
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(3,522,796.08)	(5,549,194.08)
39205	Машин тоног төхөөромж (компьютер)	24,754,954.00	33,278,454.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(6,252,006.03)	(12,861,301.87)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	31,818,971.97	32,318,971.97
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(8,744,077.82)	(16,566,592.24)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	5,990,990.00	5,990,990.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-	(1,198,197.96)
393	**Биет бус хөрөнгө**	9,614,000.00	9,614,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	9,614,000.00	9,614,000.00
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**201,045,943.05**	**196,561,596.73**
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**201,045,943.05**	**196,561,596.73**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	201,045,943.05	196,561,596.73
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	191,007,450.66	191,007,450.66
51101	Өмч: - төрийн	191,007,450.66	191,007,450.66
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	10,038,492.39	5,554,146.07
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	10,038,492.39	10,038,492.39
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	(4,484,346.32)
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**201,045,943.05**	**196,561,596.73**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**214,928,485.00**	**166,363,600.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**43,163,085.00**	**2,601,700.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	43,163,085.00	2,601,700.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	43,163,085.00	2,601,700.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	43,163,085.00	2,601,700.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**171,765,400.00**	**163,761,900.00**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	134,881,400.00	147,250,800.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	134,881,400.00	147,250,800.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	650,000.00	670,000.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	500,000.00	500,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	150,000.00	170,000.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	36,234,000.00	15,841,100.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	36,234,000.00	15,841,100.00
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**166,613,380.15**	**170,847,946.32**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**166,613,380.15**	**170,847,946.32**

210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	157,347,215.28	165,020,179.08
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	102,985,507.00	103,525,694.00
210101	Үндсэн цалин	75,003,909.00	67,128,824.00
210102	Нэмэгдэл	19,382,401.00	27,615,287.00
210104	Урамшуулал	8,599,197.00	8,781,583.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	13,074,993.42	14,623,578.60
210201	Тэтгэврийн даатгал	8,977,401.30	10,516,720.79
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,024,395.44	1,057,192.20
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	819,519.73	835,672.94
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	204,880.70	201,271.97
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	2,048,796.25	2,012,720.70
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	9,925,385.71	10,480,812.16
210301	Гэрэл, цахилгаан	446,184.71	605,612.16
210302	Түлш, халаалт	8,999,201.00	9,875,200.00
210303	Цэвэр, бохир ус	480,000.00	-
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	11,787,363.00	5,818,754.80
210401	Бичиг хэрэг	839,000.00	117,600.00
210402	Тээвэр, шатахуун	1,337,500.00	1,346,750.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,000,000.00	912,000.00
210404	Ном, хэвлэл	-	6,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	549,750.00	260,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	6,590,893.00	644,150.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	1,470,220.00	2,532,254.80
2105	**Нормативт зардал**	6,075,149.20	4,947,133.30
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	351,800.00	189,800.00
210502	Хоол, хүнс	5,723,349.20	4,757,333.30
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	360,000.00	4,637,500.00
210604	Урсгал засвар	360,000.00	4,637,500.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	750,000.00	300,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	750,000.00	300,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	934,200.00	691,500.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	334,200.00	451,500.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	380,000.00	-
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	220,000.00	240,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	11,454,616.95	19,995,206.22
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	1,723,900.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,101,600.00	614,900.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	10,353,016.95	17,656,406.22
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	9,266,164.87	5,827,767.24
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	-	3,185,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	-	2,250,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	-	935,000.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	5,708,614.29	162,287.84
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	5,708,614.29	162,287.84
2135	**Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	3,557,550.58	2,480,479.40
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3,557,550.58	2,480,479.40
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**48,315,104.85**	**(4,484,346.32)**
225	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН**	0.16	-
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	0.16	-
4	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)**	(0.16)	-
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**48,315,104.69**	**(4,484,346.32)**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**171,765,400.00**	**163,761,900.00**
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**171,765,400.00**	**163,761,900.00**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	134,881,400.00	147,250,800.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	134,881,400.00	147,250,800.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	650,000.00	670,000.00

225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	10,500,000.00	7,103,500.00
6	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)**	**(10,500,000.00)**	**(7,103,500.00)**
8	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)**	-	-
9	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**		
10	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**		

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	**2016 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	191,007,450.66	0.00	-28,276,612.30	162,730,838.36
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	-10,000,000.00	-10,000,000.00
C03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	191,007,450.66	**0.00**	-38,276,612.30	152,730,838.36
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
C07	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	48,315,104.69	48,315,104.69
C08	**2016 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**191,007,450.66**	**0.00**	**10,038,492.39**	201,045,943.05
D01	**2017 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	191,007,450.66	**0.00**	**10,038,492.39**	201,045,943.05
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**191,007,450.66**	**0.00**	**10,038,492.39**	201,045,943.05
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	191,007,450.66	0.00	10,038,492.39	201,045,943.05
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	0.00	0.00	0.00	0.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	0.00	0.00
D09	**2017 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	382,014,901.32	**0.00**	**20,076,984.78**	402,091,886.10

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**		
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	163,091,900.00	160,449,132.76
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	163,091,900.00	160,449,132.76
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	159,893,800.00	157,264,132.76
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	105,114,100.00	103,525,694.00
210101	Үндсэн цалин	66,979,500.00	67,128,824.00
210102	Нэмэгдэл	29,000,000.00	27,615,287.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт		
210104	Урамшуулал	9,134,600.00	8,781,583.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс		
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	14,981,700.00	14,623,578.60
210201	Тэтгэврийн даатгал	10,800,300.00	10,516,720.79
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,0[illegible]5,900.00	1,057,192.20
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8[illegible]0,600.00	835,672.94
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	205,000.00	201,271.97
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	2,049,900.00	2,012,720.70
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	10,7[illegible]3,100.00	10,540,812.16

4817144213
ЗЮА0039 9033475

210301	Гэрэл, цахилгаан	697,900.00	665,612.16
210302	Түлш, халаалт	9,875,200.00	9,875,200.00
210303	Цэвэр, бохир ус	130,000.00	-
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	3,556,900.00	3,510,000.00
210401	Бичиг хэрэг	118,500.00	117,600.00
210402	Тээвэр, шатахуун	1,361,000.00	1,346,750.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	937,000.00	912,000.00
210404	Ном, хэвлэл	406,000.00	399,500.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	90,000.00	90,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, дуусах эд зүйлс	644,400.00	644,150.00
2105	**Нормативт зардал**	5,902,900.00	5,429,048.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	229,900.00	189,800.00
210502	Хоол, хүнс	4,848,000.00	4,414,248.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	825,000.00	825,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	15,801,800.00	15,801,700.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	10,663,800.00	10,663,700.00
210604	Урсгал засвар	5,138,000.00	5,138,000.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	300,000.00	300,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	300,000.00	300,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	691,500.00	691,500.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	451,500.00	451,500.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	240,000.00	240,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	2,841,800.00	2,841,800.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,723,900.00	1,723,900.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,117,900.00	1,117,900.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	3,198,100.00	3,185,000.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	3,198,100.00	3,185,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	2,250,000.00	2,250,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	948,100.00	935,000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	163,091,900.00	160,449,132.76
1310	**УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	147,250,800.00	144,770,320.60
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	147,250,800.00	144,770,320.60
1320	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	15,841,100.00	15,678,812.16
122005	Орон нутгийн төсвөөс	15,841,100.00	15,678,812.16
4	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**	-	-
5	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	-	-

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	-	**670,000.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	-	**670,000.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	-	670,000.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	-	170,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	-	170,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	-	500,000.00
210602	Тавилга	-	500,000.00
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	-	670,000.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	-	670,000.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	-	500,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	170,000.00
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д "Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана" заасны дагуу Дундговь аймгийн Цагаандэлгэр сумын Цэцэрлэгийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээд, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдэд нягтлан бодох бүртгэл, тайлагналтай холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Аудитын 2 дугаар нэгжийн аудитор Ж.Уггахбаяр гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Х.Наранцацрал, газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Р.Мөнхтогтох нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Дундговь аймгийн Цагаандэлгэр сумын Цэцэрлэгийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Дундговь аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2022 оны 01 дүгээр сарын 07-ны өдрийн 02 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Дундговь аймгийн Цагаандэлгэр сумын Цэцэрлэг нь зорилгоо "Хүүхдийн хүсэл сонирхлыг дээдэлсэн, мэдлэгийг олж авах орчин бүрдүүлсэн, эрүүл ахуйн зөв дадалтай, өөртөө итгэлтэй иргэнийг төлөвшүүлэх" гэж тодорхойлжээ.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзсэнээр дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

Тайлант хугацаанд дотоод хяналт, шалгалт хийгдээгүй. Харин сумын Засаг даргатай байгуулсан гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт 73.3 хувьтай дүгнэгдсэн байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Дундговь аймгийн Цагаандэлгэр сумын Цэцэрлэгийн 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал гэж үнэлсэн.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлаас сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшнийг 1 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 170,847.9 мянган төгрөгөөс 1 хувиар буюу 1,708.5 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 70 хувиар буюу 1,195.9 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

Дундговь аймгийн Цагаандэлгэр сумын Цэцэрлэгийн 2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 4,484.4 мянган төгрөгөөр өссөн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг томоохон өөрчлөлт гарсан данс байхгүй байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө			-
Авлага	1,632.7	4,944.3	3,311.6
Бараа материал	24,438.4	25,275.4	837.0
Үндсэн хөрөнгө	174,974.8	166,341.9	(8,632.9)
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	201,045.9	196,561.6	(4,484.4)
Өр төлбөр			-
Засгийн газрын хувь оролцоо	201,045.9	196,561.6	(4,484.4)
ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	201,045.9	196,561.6	(4,484.4)

Тоног төхөөрөмжийн үнийг урьдчилан шилжүүлснээс 3,920.5 мянган төгрөгийг авлагаар нэмж бүртгэсэн байна. Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 166,341.9 мянган төгрөг болж 8,632.9 мянган төгрөгөөр буурсан нь шинээр ирсэн 9,023.5 мянган төгрөгийн хөрөнгө нэмж бүртгэн, тайлант онд 17,656.4 мянган төгрөгийн элэгдэл байгуулсантай холбоотой байна. Хуримтлагдсан үр дүн данс 4,484.4 мянган төгрөгөөр буурсан нь тайлант оны үр дүнгээс шалтгаалсан байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2021 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 190,843.5 мянган төгрөгөөр, нийт зарлагыг 190,843.5 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслөөс 27,751.6 мянган төгрөгөөр бууруулж 163,091.9 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 5 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 163,091.9 мянган төгрөгийн төсөв батлаж, улс, орон нутгийн төсвөөс санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 147,250.8 мянган төгрөг, орон нутгийн төсвөөс 15,841.1 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, нийт 163,091.9 мянган төгрөгийн орлого бүрдүүлж, урсгал үйл ажиллагаанд 160,449.1 мянган төгрөгийг зарцуулж, 2,480.5 мянган төгрөгийг улсын төсөвт, 162.3 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна. Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 98.4 хувьтай байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсвийн гүйцэтгэл

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т "нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна" гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Тайлант онд нэмэлт санхүүжилтийн дансаар 670.0 мянган төгрөг төвлөрүүлж, 500.0 мянган төгрөгийг хөрөнгө худалдан авсан зардалд, 170.0 мянган төгрөгийг хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгалд зарцуулжээ.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Тайлант онд хэрэглэгчдийн анхаарлыг хандуулахын тулд асуудлыг онцолсон, аудитын хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй байдал үүсээгүй гэж үзсэн тул асуудлыг онцолсон ба бусад асуудал байхгүй байна.

3.8 Аудитын гол асуудал

Тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад материаллаг буруу тайлагналын өндөр үнэлэгдсэн эрсдэл, нөлөө бүхий эрсдэл, удирдлагын үлэмж хэмжээний шийдэл орсон асуудал, тайлант хугацаанд гарсан нөлөө бүхий ажил гүйлгээ, үйл явдал байхгүй тул гол асуудал байхгүй гэж үзлээ.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.1, 3.1.2-т хамаарах төсөвт байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар нь тус хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1, 6.4-т тус тус заасан мэдээллийг хуульд заасан хугацаанд ил тод мэдээлэх зохицуулалттай.

Аудитаар тус хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан мэдээллийн давхардал, ач холбогдол, үр нөлөөг харгалзан мэдээллийг шилэн дансны цахим хуудаст ил тод байршуулсан эсэхийг шалгалаа.

Дундговь аймгийн Цагаандэлгэр сумын Цэцэрлэг нь 2021 онд нийт 165 мэдээллийг шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудсанд ил тод, бүрэн байршуулахаас 58 мэдээллийг дутуу мэдээлсэн байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцээгүй гэж дүгнэлээ.

3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх санхүүгийн тайлангийн аудитаар Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын тушаалаар итгэл үзүүлсэн байна.

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дундговь аймгийн Цагаандэлгэр сумын Цэцэрлэгийн 2021 оны санхүүгийн тайланд анхаарал татахуйц асуудал илрээгүй.

Цаг хугацааны хязгаарлагдмал байдлаас шалтгаалан үндсэн хөрөнгө, бараа материалын дансанд заавсрын аудитаар хяналтын тооллого хэрэгжүүлэхээр шийдвэрлэлээ.

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 24,617.0 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 1,019.1 мянган төгрөгийн зөрчилд албан шаардлага хүргүүлж, 23,597.9 мянган төгрөгийн алдааг аудитын явцад залрууллаа.

4.1 Залруулсан алдаа

Аудитаар нягтлан бодох бүртгэлийн бичилт, тооцоолол болон тайлагналын алдаатай дараах залруулгыг санхүүгийн тайланд тусгаж, баталгаажуулав. Үүнд:

1. Биетээр ирээгүй 3,925.2 мянган төгрөгийн хөрөнгийг үндсэн хөрөнгөнд бүртгэсэн;
2. Санхүүгийн үр дүнгийн тайланд цалингийн зардлыг 5,711.4 мянган төгрөгөөр илүү тайлагнасан;
3. Санхүүгийн үр дүнгийн тайланд хоол хүнсний зардлыг 1,737.5 мянган төгрөгөөр дутуу тайлагнасан;
4. Санхүүгийн үр дүнгийн тайланд бараа үйлчилгээний бусад зардлыг 1,723.9 мянган төгрөгөөр дутуу тайлагнасан;
5. Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн эхний үлдэгдлийг 10,500.0 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй тайлагнасан;

Шийдвэрлэсэн нь: Аудитын явцад нийт 23,597.9 мянган төгрөгийн залруулга хийсэн.

4.2 Албан шаардлага

Аудитаар илэрсэн дараах зөрчилд зөрчлийг арилгах хугацаатай албан шаардлага хүргүүллээ. Үүнд:

1. Насжилт өндөртэй 1,019.1 мянган төгрөгийн авлагын үлдэгдлийг тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй, барагдуулах ажил зохион байгуулаагүй;
2. Тайлант хугацаанд шилэн дансны цахим хуудсанд 58 мэдээллийг хугацаа хоцроож, байршуулсан;

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргахгүй байх 1,019.1 мянган төгрөгийн *2 хугацаатай албан шаардлага хүргүүлсэн.*

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөг/

д/д	Алдаа, зөрчлийн агуулга	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс					
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн хүрээнд									
1	Тайлант хугацаанд шилэн дансны цахим хуудсанд 58 мэдээллийг хугацаа хоцроож, байршуулсан.	1.0	-					1.0	-
	Дүн								
Бусад батламж мэдэгдлийн хүрээнд									
1	Насжилт өндөртэй авлагын үлдэгдлийг тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй, барагдуулах ажил зохион байгуулаагүй.	1.0	1,019.1					1.0	1,019.1
2	Биетээр ирээгүй хөрөнгийг үндсэн хөрөнгөнд бүртгэсэн.	1.0	3,925.2	1.0	3,925.2				
3	Санхүүгийн үр дүнгийн тайланд цалингийн зардлыг илүү тайлагнасан.	1.0	5,711.4	1.0	5,711.4				
4	Санхүүгийн үр дүнгийн тайланд хоол хүнсний зардлыг дутуу тайлагнасан.	1.0	1,737.5	1.0	1,737.5				
5	Санхүүгийн үр дүнгийн тайланд бараа үйлчилгээний бусад зардлыг дутуу тайлагнасан.	1.0	1,723.9	1.0	1,723.9				
6	Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн эхний үлдэгдлийг зөрүүтэй тайлагнасан.	1.0	10,500.0	1.0	10,500.0				
	Нийт зөрчлийн дүн	7.0	24,617.0	5.0	23,597.9	-	-	2.0	1,019.1